

درآمدی به تاریخ ترجمه

دکتر سید محمد حسین قریشی

نقش و نگار

سرشناسه : قریشی، سید محمد حسین، ۱۳۳۶
 عنوان و نام پدیدآور : درآمدی به تاریخ ترجمه / سید محمد حسین قریشی.
 مشخصات نشر : تهران: نقش و نگار، ۱۳۹۳.
 مشخصات ظاهری : ۲۸۰ ص. ۲۱/۵×۱۲/۵ س. م.
 شابک : 978-964-7002-71-4
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 موضوع : ترجمه
 موضوع : ترجمه - تاریخ
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۳ د ۴ ۴۵ ق / ۳۰۶
 رده بندی دیویی : ۴۱۸/۰۲
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۶۴۵۱۶۵

نقش و نگار

تهران - انقلاب، ۱۲ فروردین، شهدای ژاندارمری، شماره ۱۱۸

تلفن: ۶۶۳۹۶۲۴۹-۶۶۹۵۰۷۲۵

www.naghshonegar.org

درآمدی به تاریخ ترجمه

نویسنده: دکتر سید محمد حسین قریشی

حروف نگار و صفحه آر: خرمشاهی

ویراستار: مهرانگیر اشراقی

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۳

کلیه حقوق محفوظ و مخصوص انتشارات نقش و نگار است.
 هرگونه نقل و اقتباس از این ترجمه در هر جا بدون اجازه
 کتبی ناشر ممنوع و دارای پیگرد قانونی است.

۱۵۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

پیشگفتار مؤلف	۹
یادداشت دکتر علی افخمی	۱۱
یادداشت دکتر غلامرضا دین محمدی	۱۲
مقدمه	۱۵
 فصل اول: تاریخ ترجمه در جهان	۲۱
۱-۱. دوران باستان	۲۱
۲-۱. یونان باستان	۲۲
۳-۱. روم باستان	۲۳
۴-۱. ترجمه پس از میلاد (عصر مسیحیت)	۲۶
۵-۱. ترجمه در قرون وسطی	۲۷
۱-۵. ترجمه از یونانی به لاتین قبل از سده‌ی سیزدهم میلادی	۲۸
۲-۵. ترجمه از یونانی به لاتین از سده‌ی سیزدهم میلادی	۳۱
۳-۵. غرب و ترجمه‌ی عربی	۳۳
۴-۵. ترجمه از عربی به عبری	۳۷
۶-۱. دوره‌ی رنسانس و ترجمه	۳۸

۴۱	۱-۶. فرایند کلی ترجمه در دوره‌ی نوزایی
۴۳	۱-۶.۲. فرایند ترجمه‌ی کتاب‌های مذهبی در دوره‌ی نوزایی
۴۶	۱-۶.۳. فرایند ترجمه‌ی آثار ادبی در عصر نوزایی
۴۸	۱-۶.۴. فرایند ترجمه در حوزه‌ی تعلیم و تربیت در عصر نوزایی
۴۹	۱-۷. ترجمه در قرون هفدهم و هجدهم میلادی (عصر عقل‌گرایی)
۵۰	۱-۷.۱. ترجمه ادبی
۵۲	۱-۷.۲. ترجمه از متون دینی
۵۳	۱-۷.۳. ترجمه‌ی متون علمی
۵۶	۱-۸. ترجمه در قرن نوزدهم میلادی
۵۶	۱-۸.۱. ترجمه ادبی
۶۲	۱-۸.۲. ترجمه‌ی متون دینی
۶۴	۱-۸.۳. ترجمه‌ی متون علمی
۶۶	۱-۸.۴. ترجمه و نقش مبلغان دینی
۶۷	۱-۹. ترجمه در قرن بیستم
۶۸	۱-۹.۱. ترجمه ادبی
۷۲	۱-۹.۲. ترجمه‌ی متون علمی
۷۴	۱-۹.۳. ترجمه‌ی متون دینی
۷۷	فصل دوم: سیر تطور مبانی نظری ترجمه
۷۷	مقدمه
۸۰	۱-۲. سیر تطور مبانی نظری ترجمه از دوران باستان تا قرون وسطی
۸۳	۲-۲. نظریه پردازان ترجمه در قرون وسطی
۸۴	۲-۳. نظریه پردازان ترجمه از عصر نوزایی تا نیمه‌ی اول قرن بیستم

۴-۲.	نظریه پردازان ترجمه در دهه‌ی پنجاه قرن نوزده.....	۹۰
۵-۲.	سیر تطور نظریه‌های ترجمه از دهه‌ی شصت تا کنون.....	۹۲
۶-۲.	سیر تطور نظریه‌های ترجمه در جهان اسلام و ایران.....	۱۱۱
۷-۲.	طرح مبانی نظری ترجمه‌شناسی در حوزه‌ی ادبیات کودکان ایران	۱۱۴
فصل سوم: تاریخ ترجمه در جهان اسلام.....		
۱۱۷.		
فصل چهارم: تاریخ ترجمه در ایران		
۱۲۵.		
۱-۴.	تاریخ ترجمه در ایران باستان	۱۲۵
۱-۱-۴.	دوره‌ی زبان‌های باستانی ایرانی	۱۲۷
۲-۱-۴.	دوره‌ی زبان‌های ایرانی میانه	۱۳۰
۲-۲.	تاریخ ترجمه در ایران پس از اسلام (دوره‌ی زبان‌های ایرانی نو).....	۱۳۷
۱-۲-۴.	قرن‌های اول و دوم هجری	۱۳۹
۲-۲-۴.	قرن‌های سوم و چهارم هجری	۱۴۰
۳-۲-۴.	قرن پنجم تا اوایل قرن هفتم هجری.....	۱۴۲
۴-۲-۴.	قرن‌های هفتم و هشتم هجری	۱۴۷
۵-۲-۴.	از سده‌ی نهم تا دوازدهم هجری	۱۵۳
۶-۲-۴.	از قرن ۱۲ هجری تا دوران معاصر.....	۱۵۷
فصل پنجم: تاریخ ترجمه‌ی ادبیات کودک در ایران.....		
۱۷۵.		
۱-۵.	ادبیات شفاهی	۱۷۷
۲-۵.	دوران باستان	۱۷۹
۳-۵.	دوران اسلامی	۱۸۲
۴-۵.	ترجمه‌ی ادبیات کودکان و نوجوانان در دوره‌ی مشروطه	۱۸۹

۸ □ درآمدی به تاریخ ترجمه

۵-۵. سده‌ی ۱۳۰۰ تا دهه‌ی ۱۳۴۰ هجری ۱۹۴

۵-۶. ترجمه‌ی ادبیات کودکان و نوجوانان پس از انقلاب اسلامی، ۱۳۵۷

تا دهه‌ی ۸۰ ۲۰۲

کتابشناسی ۲۲۱

نمایه‌ی موضوع و اعلام ۲۳۱

نمایه‌ی نویسندگان و مترجمان ۲۵۱

پیشگفتار مؤلف

مَنْت خداوند رحمان و رحیم، آفریدگار هستی؛ خداوندی که با نزول قرآن کریم در شب قدر، بشر را عطای فراوان بخشید. سپس حضرت ختمی مرتبت را مأمور کرد قرآن را بر خلق قرائت کند. خداوندی که بشر را علم نوشتن آموخت و او را به تفکر، تدبّر و تعقل فراخواند، تا از مسیر جهل، کفر و طغیان روی برگرداند و در مسیر حقیقت و تعالی گام بردارد. مطالعه‌ی تاریخ علم، مطالعه‌ی تلاش و کوشش فرزانه‌گانی است که در طول تاریخ اهتمام ویژه داشته‌اند تا ذره‌ای به دریای معرفت بیفزایند. مطالعه تاریخ هر علم، نه تنها عقل انسان را می‌سازد، بلکه او را در جهت شناخت سیر تطور آن علم یاری می‌رساند. بی‌شک فرایند ترجمه فرایندی شناختی است که چنانچه به درستی انجام پذیرد موجب پیوند و تعامل ابنای بشر می‌شود.

به هر حال، وقتی پس از ماه‌ها و سال‌ها، حاصل تأمل و اندیشه، جستجو و تحقیق، تلاش و رنج انسان در باروری نهالی به ثمر می‌رسد و نهال دست پرورده‌ی او درختی می‌شود و بار می‌دهد علاقه‌مند است میوه‌ی این درخت را با همه‌ی کسانی که در این راه پرهزجت، مشوق و مدد رسان او بوده‌اند، تقسیم کند یا این‌که همه‌ی محصول را به آنها ببخشد. این است که حال، این پژوهش را تقدیم می‌کنم به همه‌ی

اساتیدی که مشوقم بودند. نیز در نهایت خضوع و تواضع زحمات اساتید و معلمانم را به دیده‌ی منت می‌نگرم و از ایشان بسیار ممنون و سپاس‌گزارم.

همچنین، سپاس‌گزارم از همکاران ارجمندم سرکار خانم‌ها بهناز رقیمی و عالیہ قاسمی در دانشکده هنر دانشگاه بیرجند، که برای به سرانجام رساندن این کار زحمات فراوانی کشیدند. کوشش بی‌دریغ مدیر محترم انتشارات نقش‌ونگار را در طبع ویراسته و آراسته‌ی این اثر ارج می‌نهم و صبوری‌های همسر و فرزندانم را قدر می‌نهم.

آذر ماه ۱۳۹۳

دکتر سید محمد حسین قریشی